

7. Konu →

KIYAMET

(Soru → Kıyametten sonra

A. D.

Kainat nasıl olacak?)

30 → dar-ı saadeti o mükerrrem ve müşerref
insanlar için açacak ve yapacak ve hasir ve
kıyameti getirecek diye İltihaf ve İltimut ve Hayy
ve Kayyum ve Kadir ve Alim isimleri...

33 → Güz mevsimi kıyamatinde vefat eden hadisiz nebatat,
bahar hasrinde her bir ağaç, her bir kök, her bir
şekirdet, her bir tohum... ayetini okuyup...

(63) → koca kainatı parça parça edip kıyamette seklini
değiştirerek dünyayı kaldırıp onun yerine azametli
âhırati kuracak... (Söz 453)

(101) → (Bulut) vakit be vakit cev âlemini doldurup boşaltır ve
mütemadiyen hikmetle yazar ve paydosla bazar tohtasına
ve mahv ve isbat lehhasına ve hasir ve kıyamet surehine
cevirir...

172 → Ve bir dolaba, belli bir saniye müvazenesini bozsa,
dünyamızı bozacak, bir kıyamati koparacak.

186 → Sanî-i Hakîm, kıyameti getirmemekle ve hasri
yapmamakla, ...

190 → Kadir-i Rahîm, bir Alim-i Hakîm, kıyameti getirmesin?
Hasri yapmasın ve yapmasın? Beşeri ihya etmesin veya
edermesin? Mahrûme-i Kübra'yı açmasın? Cennet ve
Cehennem'i yaratmasın?

(190) → her asırda, her senede, her günde bu dar, muvakkat
ruy-i zeminde hasr-i eberin ve meydan-ı kıyametin
pek şok emsalini ve nümunelerini ve işaretini icad
ediyor.

192 → sonra zamanın iki cenahı olan maazi ile müstakbeli birbirine karşılaştırırsan ; asurlar, günler adedince misal-i haşir ve kiyametin nümunelerini göreceksin.

Sura
38

(199) → Cevv-i fezadati faaliyetle her vakit bir nümune-i haşir ve kiyamet göstermek , bir saatte yarı kışa ve kışı yarıya döndürmek , bir âlem getirmek , bir âlem gayba göndermek misillü şunatta bulunan kudretin ; dünyayı ahirete çevirecek ve ahirette şunat-ı sermediyeyi gösterecek işaretini veriyor.

223 → kiyamet kopacak , haşir ve neşir olacak , dar-ı mücazat ve mükafat açılacak .

Sözler

42 → Mağrib zamanı ise, güz mevsiminin ahirinde pekşok mahlukatın gurubunu , hem insanın vefatını , hem dünyanın kiyamet ibtidasında ki harabiyetini ihtar ile , ! tecelliyat-ı celalîyeye ifham ve beşeri gaflet uykusundan uyandırır , itaz eder.

70 → Evet ahirete nisbeten gayet dar bir sahife hükmünde olan ruy-i zeminde hadd ü hesaba gelmeyen harika sanat nümunelerini ve haşir ve kiyametin misallerini göstermek ...

(78) → Şu zamandan ta kiyamete , ta Cennete , ta ebode kadar olan zaman-ı istikbal ; umumen imkânattır.

78 → bugünü halkeden , kiyamet gününü halkede bilir ...

(79) → kiyamet ve haşre pet benzeyen kış ile baharı ...

110 → şuursuz kalmış dan başını , bir seyyareye çarpacak , bir kiyameti koparacak

113 -> Kiyamette ehsad-ı insaniyenin (insan cesedinin) inşasına bir misal değil, belki binler misaldirler.

116 -> kiyamet ve haşirdeki inkılabat-ı azîmeyi ve tasarrufat-ı rububiyeti ...

154 -> nev'-i beşer bütün bütün aklını kaybetmezse, maddî veya manevî bir kiyamet başlarına kalmazsa; ...

194 -> mahiyeti nur ve hüviyeti nuraniye olan Hazret-i Peygamber asm, dünyada bütün ümmetinin salavat-larını birden işitir ve kiyamette bütün asfiya ile bir anda görüşür.

340 -> Veraset-i Ahmediye asm ile Kadir ve Muhyî gibi isimlerin mertebesi uzmasına yetişmeyen, haşr-i azamî ve kiyamet-i kübrayı taklidi olarak kabul eder, "Aklî bir mesele değildir" der. Çünkü hakikat-i haşir ve kiyamet, ism-i azamî ve bazı esmanî derece-i azamînin mazharıdır.

341 -> Kiyamet alametlerinden...

342 -> eceli, ömür içinde ve kiyametin vaktini, ömr-ü dünya içinde saklamış.

343 -> Zira kiyamet, dünyanın ecelidir.
-> kiyameti's mügayyemat-ı hamseden olarak ilminde saklıyor...

345 -> kiyamete yekin yine anarşistlik gibi ... (anarşistlik -> güz mevsimi)
(kiyamet -> kış)

Tefekkürüm -> Kiyamet -> kış
-> inkılabat-ı azîme
Haşir -> bahar
-> tasarrufat-ı rububiyet

375 → Öyle ise , yem-i fast olan kiyamet sizi bekliyor."

...
 iste bundan sonra kiyamette dağların dağılması ,
 semavatin parçalanması , Cehennem'in hazırlan-
 ması ve Cennet ehline bağ ve bostan vermesini
 güzel bir surette isbatlarına işaret eder

→ Demek sürenin başındaki 'doğ' → kiyametteki dağların
 haline batar ve bağ ise → ahirde ve ahiretteki
 hadikaya ve bağa batar.

382 → her bahar mevsiminde ihya-yı arz keyfiyetinde !
 üçyüzbin tarada haşrin nümunelerini nihayet
 derecede girift , birbirine karıştığı halde nihayet
 derecede intizam ve temyiz ile nazarı beşere
 gösteriyor ki ;
 bunları böyle yapan zata , hasir ve kiyamet ağır
 olamaz , der.

Hem zemin sahifesinde yüzbinler enva'i , beraber
 birbiri içinde kalem-i kudreyle hatasız , kusursuz
 yazmak ; bir tek Vahid-i Ehad'in sikkası olduğundan ,
 su ayette Güneş gibi vahdanîyehi isbat etmele beraber ,

Güneş'in tulu' ve gurusu gibi bolay ve kat'i ,
kiyamet ve hasri gösterir.

İste "keyfe" lafzındaki keyfiyet noktasında su
 tabiatı gösterdiği gibi , ...

→ bak Söz 42

Tefekkürüm : Kiyamet → Tahrib → Celal ismine batar
 Hasir → Tamir → Cemal ismine batar

424 → o parça parça bulutları telif edip ,

- kiyamette → seyyar dağlar
 • casamet ve şekline
 → ve rutubet ve beyazlık
 cihhinde

→ kor ve dolu keyfiyetinde olan -
 o sehâb (bulut) parçalarından ab-ı hayatı bütün
 zihâyata gönderiyor.

425 → Kiyamette → orz ölüp

→ siz sağ olarak çıkacaksınız.

515 → Kiyamet ve meut-i dünya ve hayat-ı ahiret ...

520 → gece ve gündüzde ,

→ kış ve baharda ve

→ cevr-i havada hatta

insanların şohislerinde , müddet-i hayatında

• değiştirdiği bedenler ve

• merte benzeyen uyku ile

⇒ haşır ve neşre benzer

birer nevi kiyamet ,

bir kiyamet-i kübranın tahakkukunu ihsas ediyor ,
 remzem haber veriyorlar.

...

Geceden sonra → sabahı ,

kıştan sonra → baharı işledikleri gibi ;

meutten sonra → subh-u kiyamet

Bir şahsın müddet-i ömründe başına gelmiş birçok
 kiyamet çeşitleri vardır.

Her gece bir nevi ölmekle → her sabah bir nevi dirilmekle

⇒ emarat-ı haşriye gördüğü gibi ,

beş-altı senede bir-ittifac bütün zerratını → değiştirerek !

hatta bu senede iki defa tedrici bir ⇒ kiyamet ve haşır
 taklidini görmüş.

→ şu kıyamet-i kübra-yı umumiyede → her şahs-ı insanı
 → aynıyla iade edilerek
 → haşredilmesi ...

524 → Haşir ve kıyametteki → neşe-i uhraqı ona temsil
 ederek istib'adı izale eder

525 → haşir ve kıyametin gelmesini ve
 saadet-i ebediyenin tahakkukuna ...

526 → Nasıl kıyameti getirecek,
 nasıl bu dünyayı ahiretle değiştirecek ...

529 → Şu dünyanın → kıyamet ve haşre → kabiliyeti vardır.

532 → O Sanî-i Zülcenal'in hikmet-i sermediyesi ve
 inayet-i ezeliyesi ;

o imkân neticelerini,

o tecrübenin neticelerini,

o esma-i hüsnanın tecellilerinin hakikatlarını !

o kalem-i kader mektubatının hakikatını !

o nümune-misal nüfus-u san'atının asıllarını

o vezâif-i mevcudatın faidelerini, gayelerini

o hidemat-ı mahlukatın ücretlerini ve

o kelimat-ı kitab-ı kainatın ifade ettikleri manaların
 hakikatlarını ve

istidad getirdeklerinin sümbüllenmesini ve

bir mahkeme-i kübra aşmasını ve !

dünyadan alınmış misali manzaraların göstermesini ve

esbab-ı zahiriyyenin perdesini yırtmasını ve

herşey doğrudan doğruya Halîk-i Zülcenal'ine teslim etmesi gibi,

HAKİKATLARI → ihzâ etti ve o

mezkur hakikatları ihzâ ettiği için,

⇒

533 → kainatı

dağdağa-i tegayyür ve fenadan,
tahavvüt ve zevalden kurtarmak ve ebedileştirmek için
o zıddın tasfiyesini istedi ve
tegayyürün esbabını ve

ihtilafın maddelerini tefrik etmek istedi

Elbette kıymetli baporarak ve o neticesi için tasfiye edecek.
İşte şu tasfiyenin neticesinde → Cehennem

- ebedi ve dehşetli bir suret olup
- taifeleri... tehdidine mazhar olacak.

→ Cennet

- ebedi, hoşmetli bir suret giyerek
- ehil ve ashabı... kitabına mazhar olacak.

(Atf bot → 28. Söz Birinci Makam 2. Sual)

... şu iki hânenin sebeplerine

→ kudret-i kâmilisiyle

→ ebedi ve sabit bir vücud verir ki;

→ his • ihtilal ve • tegayyüre ve • ihtiyarlığa ve • inkirafa maruz kalmazlar.

Çünkü → inkirafa sebebiyet veren

→ tegayyürün esbabı bulunmaz.

Tasnif :

KAINATI !

- dağdağa-i tegayyür
- fena
- tahavvüt
- zeval

} bunlardan kurtuluyor

→ ebedileşiyor !

→ zıddın tasfiye oluyor

→ tegayyürün esbabı
+ ihtilafın maddeleri

} tefrik ediliyor

Ne zaman ? → Kıyamet sonrası !

8 Tefekkürü :

Dünya demiyor → Kainat diyor

Demek kainat da şimdiki hâliyle ebedî değil.
Kıyametten sonra kainat da ebedî bir surete
dönüşecek, yani KAINATTA → İNKILAB olacak.

Dünya dediğimize yer → âlem-i şehadetten ibaretti.
Kainat taa arş'a kadar kapsıyor, yani
cismaniyet alanı ...

Demek İNKILAB → Arş'a kadar olacak.

Levh-i mahfuz

Arş-ı azam

} yani Ceberut âlemini kıyamet
kapsamıyor. !

Aynı bir mevsiminde ağacın tek değişmeyen
bölgesi → kutuğu ve kökleri

Dalları inkılaba maruz.

İskelet gibi ... üstüne yeniden elbise giydiriliyor.

Arna kütük → yoz bir aynı, sadece zamanla kalınlaşıyor,
güçleniyor, sağlamlaşıyor.

Dünya gidecek → Ahiret gelecek

↳ ahiret nedir ? neresidir ?

Kainat gitmiyor → değişiyor

→ ebedîleşiyor, demek şu an
kainat dahi ⇒ fani !

Tefekkür :

İNSAN → SURET

KAINAT → HAKİKAT

MEC'UL → MAHIYET

KAINAT → SURET

MEC'UL → HAKİKAT

ZAT → MAHIYET

⇒

Sözel

(655) → zaman-ı Adem'den kıyamete kadar → vücutta gelen.

Tefekkürüm & Zaman-ı Adem'den önce

ve

Kıyametten sonra

Hiçbirşey Vücut'a gelmemiş ve gelmeyecek mi?

Mektubat

54 → hatta kıyamete kadar → saltanat-ı manevîsi bâki kalır

58/59 → Kıyametin hadisatından ervah-ı bâkiye müteessir olacaklar mı?

Elcevap:...

Şişuun olan ervah-ı bâkiye → kainatla

→ o kadar oldukları için,

→ kainatın

→ hadisat-ı azîmesinden

→ derecelerine göre müteessir olmalarını;

ehl-i azab ise elemkârâne,

ehl-i saadet ise hayretkârâne, işğrâbkârâne, belki bir cihette işibşorkârâne teessüratları bulunmasını,...

(59) → Halbuki cism-i insani ile onu görenler, kıyamete yetişenlerdir.

(290) → Evet Hak-ı Rahîm, bir kuşun tüylü libasını hangi kanunla değiştiriyor, tazelenendiriyor; o Sani'-i Hakîm aynı kanunla → her aşırda dünyanın şeklini tebdil eder. Her aynı kanunla → kıyamet vaktinde ⇒ kainatın suretini tağyir edip değiştirir.

⇒ KANUN-U RUBUBİYET

⇒ bürhan-ı vahdet

⇒ sırr-ı vahdet

397 → " Gökler ve zemin ; iki muti kışla hükmünde ve
iki muntazam ordu merkezi suretinde
tek bir emirle veya boru gibi bir işaretle ,
→ o iki kışlada
→ fena ve adem perdesinde
→ yatan mevcudat ,
o emre kemal-i sūratle
ve itaatle "Lebbeyk" deyip,
meydan-ı haşir ve imtihanı
gıkarlar . "

İşte haşir ve kıyameti ne kadar mucizane bir üslubu
âli ile ifade edip ve ...

Lemolar

51 → Şu kâinatın → kıyamet vaktinde ölmesi
muhabbat-ul vuku' olduğu için , nazarımda
vaki' hükmüne geçti.

138 → Her bir tohum , ism-i Hafiz'in cilvesiyle ve ihtisarıyla
ona pederinin ve aslının malından verdiği
→ irsiyeti ; ihtibassız , noksansız muhafaza edip
gösteriyor.

İşte bu hadsiz harika muhafazayı yapan Zat-ı Hafiz,
kıyamet ve haşirde ⇒ hafiziyetin tecelli-i ekberini
göstereceğine ...

233 → herkesin hususi dünyasının direği → kendi hayatıdır.
Ne vakit ⇒ cismi kırılma , dünyası başına yıkılır,
kıyameti kopar.

360 → Cevr-i fezodati faaliyetinle her vakit bir nümune-i
haşir ve kıyamet göstermek ,
bir saatte yazı kışa ve kışı yaza döndürmek ,
bir âlem getirmek , bir âlem gayba göndermek misillü
→ şunotta bulunan kudretin ; dünyayı âhirete çevirecek
ve âhirette → şunat-ı sermediyeyi gösterecek ...

58 → elbette kıyamette → ehsad-ı insaniyenin inşasına ...

96 → İstenilen şey mesela Mokatim-i Mahmud → bir uçtur.

Pek büyük ve binler Mokatim-i Mahmud gibi mühim hakikatları ihtiva eden bir hakikat-ı a'zamın → bir dalıdır.

Ve hikmet-ı kâinatın en büyük neticesinin → bir meyvesidir.

Ve ucu ve dalı ve o meyveyi → dua ile istemek ise ;

dolayısıyla o hakikat-ı umumiye-i uzmanın

→ tahakkukunu ve

→ vücud bulmasını ve

o şecere-i hikmetin en büyük dalı olan

âlem-i bâkinin → gelmesini ve

→ tahakkukunu

ve kâinatın en büyük neticesi olan

haşir ve kıyametin

→ tahakkukunu ve

dar-ı saadetin → açılmasını istemektir.

Tasnif:

Şecere-i hikmetin → en büyük dalı → âlem-i bâki

Kâinatın en büyük neticesi → haşir + kıyamet